

SOĞUK ZİNCİR

Araştırma Sonuç Raporu

Çalışmanın adı: Mersin’de serbest olarak çalışan eczanelerde; soğuk zincir donanımı ve soğuk zincir uygulamaları

Araştırma Ekibi

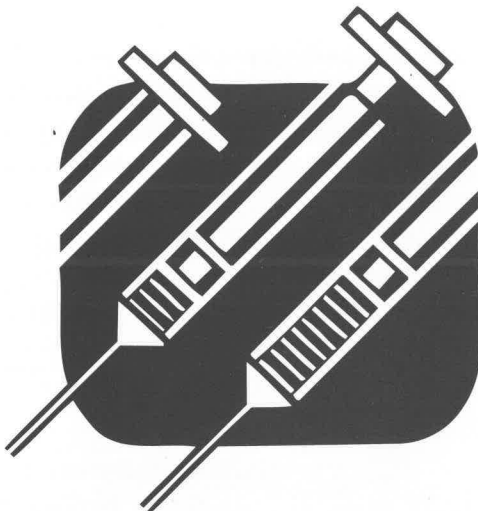
1. Yrd. Doç. Dr. Resul Buğdaycı
2. Arş. Gör. Dr. A.Öner Kurt
3. Yrd. Doç. Dr. Tayyar Şaşmaz

Çalışma Sonuçları

Araştırma Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı tarafından yürütülmüştür. Çalışma sürecinde Mersin Eczacı Odası ile işbirliği yapılmıştır. Araştırmaya, Ağustos-Eylül 2001 tarihleri arasında Mersin’de hizmet veren 407 eczaneni 147’si alındı. Çalışmaya alınan eczanelerin 76’sı (%51.1) il ve 71’i (%48.3) ilçe merkezlerindedi.

Eczacıların

- Hangi ilaçların soğuk zincirde saklanacağı konusunda güçlük çektikleri görüldü.
- %36.7’si aşı ve ilaçların saklanacağı sıcaklığı (+2 ile +8 0C arası) biliyordu.
- %55.8’i elektrik kesilince ne yapması gerektiğini biliyordu.
- %77.6’sı aşıların buzdolabında bir aydan fazla saklanmaması gerektiğini biliyordu.

Buzdolablarının

- Hiçbirisinin kapağında sıcaklık izlem çizelgesi yoktu.
- %98.0’inde termometre yoktu.
- %59.9’unda buzlukta buz aküsü yoktu.
- %83.0’ünün duvar ile arasındaki boşluk yetersizdi.
- %42.2’sinde buzluk kapağı iyi kapanmıyordu
- %29.9’unun iç aydınlatması yoktu
- %97.3’ünde gıda maddesi vardı.
- %78.2’sinde kapak raflarında aşı/ilaç bulunuyordu
- %68.7’sinde buzbuzdolabıları uygun sıcaklıkta değildi ($< +2^{\circ}\text{C}$ veya $> +8^{\circ}\text{C}$)
- Ayrıca eczanelerin %47.6’sında aşı nakil kabı veya termosu bulunmadığı da saptandı.

Sonuç olarak; eczanelerin soğuk zincir donanımında ve soğuk zincir uygulamalarında büyük oranda yanlışlar ile eczacıların sahip oldukları bilgileri uygulamaya yeterince yansıtmadıkları tespit edildi. Bu durum aşı ve ilaçların etkinliğini olumsuz etkilemektedir. Soğuk zincirin sürekliliğinin sağlanmasında bu alanda çalışan personelin etkisi çok önemli bir faktördür. Bu yüzden eczacı ve eczanelerde çalışan herkes tarafından soğuk zincir çok iyi bilinmeli ve kurallarına uyulmalıdır. Bunu sağlamak için sürekli eğitim, denetim ve standardizasyon gereklidir.

Araştırmacı hekim tarafından, veri toplandıktan sonra, her eczanede çalışanlara teorik ve uygulamalı eğitim verilmiştir. Ayrıca Mersin Halk Sağlığı Anabilim dalı ile Mersin 25. Bölge Eczacı Odası, eczacılar için soğuk zincir konusunda eğitim programı planlamaktadır.

Araştırmanın sonuçları 2 bilimsel makale halinde;

- 1) Sağlık ve Toplum dergisinin Temmuz-Eylül 2003
- 2) Turkish Journal of Public Health Dergisinin Kasım 2003 sayısında yayınlanmıştır.

Hazırlayan:

Yrd. Doç. Ecz. Öztekin ALGÜL
Mersin Üniversitesi Eczacılık Fakültesi